

32002R0332

23.2.2002.

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

L 53/1

UREDBA (EZ) br. 332/2002**od 18. veljače 2002.****o uspostavi instrumenta srednjoročne financijske pomoći platnim bilancama država članica**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 308.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije predstavljen nakon savjetovanja s Gospodarskim i financijskim odborom ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta ⁽²⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Europske središnje banke ⁽³⁾,

budući da:

(1) Drugi podstavak članka 119. stavka 1. i članak 119. stavka 2. Ugovora propisuju da će, postupajući po preporuci Komisije koja se donosi nakon savjetovanja s Gospodarskim i financijskim odborom, Vijeće odobriti uzajamnu pomoć u slučaju kada je država članica u teškoćama ili joj ozbiljno prijete teškoće u pogledu njezine platne bilance. Članak 119. ne definira instrument koji se koristi za odobravanje predviđene uzajamne pomoći.

(2) Trebala bi postojati mogućnost provedbe operacije kreditiranja države članice dovoljno brzo da se ta država članica potakne da donese, pravovremeno u situaciji kada vrijede uvjeti urednog deviznog tečaja, mjere ekonomske politike koje mogu spriječiti nastanak duboke krize platne bilance i podržati njezine napore prema konvergenciji.

(3) Svaki zajam državi članici trebao bi biti povezan s donošenjem mjera ekonomske politike te države članice za ponovnu uspostavu ili osiguravanje stanja održive platne bilance koje odgovaraju ozbiljnosti stanja platne bilance u toj državi i načinu na koji se ono razvija.

(4) Trebalo bi unaprijed osigurati odgovarajuće postupke i instrumente kako bi se Zajednici i državama članicama omogućilo da se, prema potrebi, srednjoročna financijska pomoć osigura brzo, posebno ukoliko okolnosti nalažu trenutnu akciju.

(5) Kako bi se financirala pomoć koja je odobrena, Zajednica treba biti u stanju koristiti svoju kreditnu sposobnost za pozajmljivanje sredstava koja će se staviti na raspolaganje dotičnim državama članicama u obliku zajma. Operacije ove vrste su potrebne za postizanje ciljeva Zajednice definiranih u Ugovoru, naročito za usklađeni razvoj gospodarskih aktivnosti u Zajednici kao cjelini.

(6) S tim je ciljem Uredbom Vijeća (EEZ) br. 1969/88 ⁽⁴⁾ uspostavljen jedinstveni instrument srednjoročne financijske pomoći platnim bilancama država članica.

(7) Od 1. siječnja 1999. države članice koje dijele jedinstvenu valutu više nemaju pravo na srednjoročnu financijsku pomoć. Međutim, instrument financijske pomoći bi trebalo zadržati kako bi se udovoljilo ne samo potencijalnim potrebama sadašnjih država članica koje nisu usvojile euro već i potrebama novih država članica do njihovog usvajanja eura.

(8) Uvođenje jedinstvene valute je dovelo do značajnog smanjenja broja država članica koje imaju pravo na takav instrument. Korekcija naniže sadašnje gornje granice od 16 milijardi eura je stoga opravdana. Gornju granicu zajma trebalo bi međutim držati na dovoljno visokoj razini kako bi se uredno zadovoljile istovremene potrebe više država članica. Smanjenje gornje granice zajma s 16 milijardi eura na 12 milijardi eura čini se prikladnim za zadovoljenje ove potrebe kao i za uzimanje u obzir narednih proširenja Europske unije.

(9) Očita neravnoteža između broja potencijalnih korisnika kredita tijekom treće faze ekonomske i monetarne unije i broja zemalja koje su ih u stanju financirati otežava održavanje izravnog financiranja zajma koji odobravaju sve druge države članice. Takve zajmove bi stoga trebalo financirati isključivo pribjegavanjem tržištima kapitala i financijskim institucijama, a koji su do sada dostigli stupanj razvoja i dospelosti koji bi im trebala omogućiti da poduzmu takvo financiranje.

⁽¹⁾ SL C 180 E, 26.6.2001., str. 199.

⁽²⁾ Mišljenje doneseno 6. rujna 2001. (još nije objavljeno u Službenom listu).

⁽³⁾ SL C 151, 22.5.2001., str. 18.

⁽⁴⁾ SL L 178, 8.7.1988., str. 1. Uredba kako je izmijenjena Aktom o pristupanju iz 1994.

- (10) Sustave korištenja instrumenta trebalo bi također pojašniti u svjetlu stečenog iskustva i trebalo bi voditi računa o događanjima na međunarodnim financijskim tržištima i tehničkim mogućnostima i ograničenjima koja su svojstvena takvim izvorima financiranja.
- (11) Na Vijeću je da odluči hoće li odobriti zajam ili odgovarajući instrument financiranja, njegovo prosječno trajanje, njegov ukupan iznos i iznose uzastopnih rata. Međutim, obilježja rata, trajanje i vrstu kamatne stope trebalo bi utvrditi zajedničkim dogovorom između države članice korisnice i Komisije. Ukoliko Komisija zauzme stav da obilježja zajma koji želi ta država članica imaju za posljedicu financiranje koje se ne podudara s tehničkim ograničenjima koje nameću tržišta kapitala ili financijske institucije, ona mora biti u stanju predložiti alternativna rješenja financiranja.
- (12) Kako bi financirala zajmove koji se odobravaju u skladu s ovom Uredbom, Komisija bi trebala biti ovlaštena ugovoriti u ime Europske zajednice pozajmljivanja na tržištima kapitala ili od financijskih institucija.
- (13) Instrument financijske pomoći uspostavljen Uredbom (EEZ) br. 1969/88 trebalo bi na odgovarajući način prilagoditi. Radi jasnoće, Uredbu bi trebalo zamijeniti.
- (14) Za donošenje ove Uredbe koja osigurava odobravanje zajmova Zajednice koji se financiraju isključivo sredstvima prikupljenim na tržištima kapitala, a ne od strane drugih zemalja članica, Ugovor ne daje nikakve ovlasti osim onih iz članka 308.,

DONIJELO JE OVU UREDBU:

Članak 1.

1. Potrebno je uspostaviti instrument srednjoročne financijske pomoći Zajednice koji omogućava da se odobre zajmovi jednoj ili više država članica koje se suočavaju ili su ozbiljno ugrožene teškoćama u svojim tekućim platnim bilancama ili kretanjem kapitala. Samo države članice koje nisu usvojile euro mogu koristiti takav instrument Zajednice.

Nepodmireni iznos zajma koji se odobrava državama članicama ovim instrumentom je ograničen na 12 milijardi eura glavnice.

2. S tim ciljem, u skladu s odlukom koju je donijelo Vijeće u skladu s člankom 3. i nakon savjetovanja s Gospodarskim i financijskim odborom, Komisija je ovlaštena da u ime Europske zajednice ugovara pozajmljivanja na tržištima kapitala ili s financijskim institucijama.

Članak 2.

Ukoliko država članica koja nije usvojila euro predloži traženje izvora financiranja izvan Zajednice koji podliježu uvjetima

ekonomske politike, najprije će se savjetovati s Komisijom i drugim državama članicama kako bi ispitala, između ostalog, mogućnosti koje su na raspolaganju unutar instrumenta srednjoročne financijske pomoći Zajednice. Takve konzultacije se održavaju unutar Gospodarskog i financijskog odbora, u skladu s člankom 119. Ugovora.

Članak 3.

1. Instrument srednjoročne financijske pomoći može provesti Vijeće na inicijativu:

(a) Komisije koja postupa u skladu s člankom 119. Ugovora u dogovoru s državom članicom koja traži financiranje od Zajednice;

(b) države članice koja se suočava ili joj ozbiljno prijete teškoće u pogledu tekuće platne bilance ili kretanja kapitala.

2. Vijeće, nakon razmatranja stanja u državi članici koja traži srednjoročnu financijsku pomoć i programa prilagodbe ili podrške predstavljenog u korist njezinog zahtjeva odlučuje, u pravilu tijekom istog sastanka:

(a) hoće li odobriti zajam ili odgovarajući instrument financiranja, njegov iznos i njegovo prosječno trajanje;

(b) uvjete ekonomske politike koje prate srednjoročnu financijsku pomoć s ciljem ponovne uspostave ili osiguranja održivog stanja platne bilance;

(c) metode plaćanja zajma ili instrumenta financiranja, davanje ili povlačenje koje mora, u pravilu, biti u uzastopnim obrocima, pri čemu oslobađanje svake rate podliježe provjeri rezultata koji su postignuti u provedbi programa u smislu postavljenih ciljeva.

Članak 4.

Ako se tijekom trajanja financijske pomoći uvode ili ponovo uvode ograničenja kretanja kapitala sukladno članku 120. Ugovora, tada se uvjeti i pojedinosti financijske pomoći ponovo ispituju u skladu s člankom 119. Ugovora.

Članak 5.

Komisija poduzima potrebne mjere za provjeru u pravilnim intervalima, u suradnji s Gospodarskim i financijskim odborom, tako da ekonomska politika države članice koja je primila zajam Zajednice bude usklađena s programom prilagodbe ili podrške i sa svim drugim uvjetima propisanim od strane Vijeća u skladu s člankom 3. S tim ciljem država članica Komisiji stavlja na raspolaganje sve potrebne informacije. Temeljem nalaza takve provjere, Komisija, nakon što je Gospodarski i financijski odbor dao svoje mišljenje, odlučuje o oslobađanju daljnjih rata.

Vijeće odlučuje o svim prilagodbama izvornih uvjeta ekonomske politike.

Članak 6.

Zajmovi koji su odobreni kao srednjoročna financijska pomoć mogu se odobravati kao konsolidacija potpore koju na raspolaganje stavlja Europska središnja banka u okviru izrazito kratkoročnog instrumenta financiranja.

Članak 7.

1. Operacije pozajmljivanja i uzajmljivanja iz članka 1. se izvršavaju u euru. One koriste isti datum valute i ne uključuju Zajednicu kod pretvaranja dospelosti, bilo kakvog kamatnog rizika, ili nekog drugog komercijalnog rizika.

Obilježja uzastopnih rata koje oslobađa Zajednica putem instrumenta financijske pomoći dogovaraju se između države članice i Komisije. Ukoliko Komisija zauzme stav da će obilježja koje traži država članica dovesti do financiranja od strane Zajednice koje je u suprotnosti s tehničkim ograničenjima koja nameću financijska tržišta ili koje može naštetiti ugledu Zajednice kao dužnika na istim tim tržištima, ona ima pravo odbiti sporazum i predložiti alternativno rješenje.

Ukoliko država članica primi zajam koji sadrži odredbu o prijevremenoj otplati i odluči iskoristiti ovu opciju, Komisija poduzima potrebne korake.

2. Na zahtjev države članice dužnika i ukoliko okolnosti omogućavaju poboljšanje kamatnih stopa na zajam, Komisija može refinancirati sve ili dio svojih početnih zaduženja ili restrukturirati odgovarajuće financijske uvjete.

Operacije refinanciranja ili restrukturiranja provode se u skladu s uvjetima utvrđenim u stavku 1. i ne utječu na produljenje prosječnog trajanja odnosno zaduživanja ili povećanje iznosa nenamirenog kapitala na dan refinanciranja ili restrukturiranja.

3. Troškove koje je prouzročila Zajednica zaključivanjem i obavljanjem svih radnji snosi država članica korisnica.

4. Gospodarski i financijski odbor je obaviješten o tijeku operacija iz prve točke stavka 2.

Članak 8.

Vijeće donosi odluke iz članka 3. i 5., odlučujući kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije nakon savjetovanja s Gospodarskim i financijskim odborom.

Članak 9.

Europska središnja banka uspostavlja sustav vođenja zajmova.

Sredstva se uplaćuju samo za potrebe naznačene u članku 1.

Članak 10.

Svake tri godine Vijeće ispituje, na temelju izvještaja Komisije i nakon što je Gospodarski i financijski odbor donio mišljenje, udovoljava li uspostavljeni instrument još uvijek, svojim načelom, ugovorima i gornjom granicom, potrebi koja je dovela do njegovog uspostavljanja.

Članak 11.

Uredba (EEZ) br. 1969/88 stavlja se izvan snage.

Članak 12.

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europskih zajednica*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 18. veljače 2002.

Za Vijeće
Predsjednik
J. PIQUÉ I CAMPS